

Wprowadzamy dla Państwa dział obejmujący porady w odniesieniu do kontroli zakładów i miejsc pracy. Będziemy dla Państwa, głosem specjalistów kancelarii Domański Zakrzewski Palinka, odpowiadać na pytania: kto może skontrolować działalność, co kontrola może, a czego nie może, o co może pytać, w jakich terminach należy się odnieść do jej zapytań, jak kontrola wykonuje badania, jakie kary mogą czekać Państwa przy stwierdzonych nieprawidłowościach. Pytań jest mnóstwo. A odpowiedzi na nie w jednym miejscu, na łamach "CiB. Rynek Kosmetyczny i Chemii Gospodarczej".

Jakich kontroli mogą się obawiać firmy kosmetyczne i detergentowe?

Każdy firma, niezależnie od profilu prowadzonej działalności, może zostać skontrolowana przez organy administracji publicznej na zasadach określonych w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej z 2 lipca 2014 r. lub w ustawach szczególnych. Organów, które mogą kontrolować przedsiębiorcę, jest wiele - od Urzędów Skarbowych, przez Urzędy Kontroli Skarbowej, po Państwową Inspekcję Pracy. Jednak w przypadku firm kosmetycznych i detergentowych istnieją kontrole przeznaczone szczególnie dla tego rodzaju działalności.

Kontrola działalności firm posiadających w swojej ofercie produkty takie, jak detergenty (definicja detergentu zawarta jest w art. 2 pkt. 1 rozporządzenia nr 648/2004) czy kosmetyki (ustawowa definicja kosmetyku zawarta jest w art. 2 pkt.1 Ustawy o kosmetykach) będzie przede wszystkim przeprowadzana przez Inspekcję Handlową oraz Państwową Inspekcję Sanitarną. Pomimo iż kosmetyki i detergenty podlegają reżimowi dwóch odrębnych aktów prawnych (kosmetyki - ustawa o kosmetykach z 30 marca 2001 r.; detergenty - ustawa o substancjach chemicznych i ich mieszaninach z 25 lutego 2011 r.), to procedury dotyczące kontroli kształtują się w obydwu przypadkach bardzo podobnie.

Nadzór nad legalnością i rzetelnością działania wszystkich przedsiębiorców sprawuje **Inspekcja Handlowa**, która jest wyspecjalizowanym organem kontroli powołanym do ochrony interesów i praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa (por. Ustawa o Inspekcji Handlowej z 15 grudnia 2000 r.). Inspekcja Handlowa wykonuje swoje zadania poprzez prezesa UOKiK i wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej.

Wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej posiadają swoje wydziały, które są odpowiedzialne za kontrolę konkretnego rodzaju produktów. Przykładowo, jeżeli

chodzi o Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Warszawie, dla produktów takich, jak kosmetyki czy detergenty będzie to Wydział Kontroli Artykułów Nieżywnościowych, Paliw i Usług. Kontroluje on kosmetyki w zakresie oznakowania i zafaszowania, substancje chemiczne, produkty biobójcze i detergenty w zakresie prawidłowości oznakowania oraz wszelkie pozostałe wyroby pod względem zawartości niektórych substancji chemicznych.

Inspekcja Handlowa, a dokładniej poszczególne jej inspektoraty właściwe miejscowo dla konkretnej firmy, oprócz tego, że sprawują nadzór nad legalnością i rzetelnością działania przedsiębiorców, kontrolują przede wszystkim wyroby wprowadzane do obrotu w zakresie przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach. Wśród tych wyrobów znajdują się oczywiście substancje chemiczne, ich mieszaniny oraz wyroby i detergenty przeznaczone dla konsumentów. Również ustawa o kosmetykach wskazuje na możliwość kontroli produktów firm kosmetycznych przez Inspekcję Handlową w zakresie znakowania, zafaszowań i prawidłowości obrotu kosmetykami.

Co do zasady, kontrole są zaplanowane na podstawie okresowych planów kontroli opracowanych przez prezesa UOKiK, które zawsze określają podmiot i przedmiot kontroli. Jeżeli jednak wymaga tego interes konsumentów lub interes gospodarczy państwa, bądź zleci to Prezes Urzędu, organy Inspekcji mogą też podejmować kontrole nieplanowane. Przykładowo, wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej przeprowadzają kontrolę w kilku placówkach posiadających w swojej ofercie różnego rodzaju detergenty, znajdujących się na terenie danego województwa.

Drugim w kolejności, ale równie istotnym podmiotem mogącym przeprowadzić kontrolę w firmach działających w branżach kosmetycznej i detergentowej, jest **Państwowa Inspekcja Sanitarna**. Została ona powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia

publicznego i podlega bezpośrednio pod ministra właściwego do spraw zdrowia.

Działalnością inspekcji kieruje i nadzoruje ją Główny Inspektor Sanitarny jako centralny organ administracji rządowej przy pomocy Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Sprawuje on również nadzór nad Radą Sanitarno-Epidemiologiczną, która pełni funkcję doradczą i opiniodawczą GIS-u. Organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej niższego szczebla są również: państwowy wojewódzki inspektor sanitarny, państwowy powiatowy inspektor sanitarny oraz państwowy graniczny inspektor sanitarny.

Jeżeli chodzi o firmy trudniące się produkcją kosmetyków, nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy o kosmetykach sprawuje Państwowa Inspekcja Sanitarna. Posiada ona uprawnienia do przeprowadzania kontroli, w tym do pobierania próbek kosmetyków czy przeprowadzania badań laboratoryjnych, kontrolując tym samym, czy wprowadzane do obrotu produkty są bezpieczne dla zdrowia ludzi. Ponadto, może skontrolować także kwestie prawidłowości uwidaczniania cen oferowanych towarów lub usług czy prawidłowości naliczania opłat.

Również firmy odpowiedzialne za wprowadzanie do obrotu detergentów mogą zostać skontrolowane w powyższym zakresie przez Państwową Inspekcję Sanitarną oraz mogą zostać poddane kontroli pod względem przestrzegania odpowiednich przepisów (Ustawa o substancjach czynnych i ich mieszaninach z 25 lutego 2011 r.). Dodatkowo, zgodnie z przepisami ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, kontrolę przeprowadzić może **Inspekcja Ochrony Środowiska** - w zakresie zagrożeń dla środowiska, **Państwowa Inspekcja Pracy**, **Państwowa Straż Pożarna** - w zakresie właściwego oznakowania miejsc składowania substancji i mieszanin niebezpiecznych, a także **organy celne**.

TOMASZ KACZYŃSKI, Senior Associate
w zespole Life Sciences
kancelarii Domański Zakrzewski Palinka